

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДРОГОБИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА
РАДА МОЛОДИХ ВЧЕНИХ
MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE
DROHOBYCH IVAN FRANKO STATE PEDAGOGICAL UNIVERSITY
YOUNG SCIENTISTS COUNCIL

ISSN 2308-4855 (Print)
ISSN 2308-4863 (Online)

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ГУМАНІТАРНИХ НАУК:

**Міжвузівський збірник наукових праць молодих
вчених Дрогобицького державного педагогічного
університету імені Івана Франка**

HUMANITIES SCIENCE CURRENT ISSUES:

**Interuniversity collection of Drohobych
Ivan Franko State Pedagogical University
Young Scientists Research Papers**

ВИПУСК 61. ТОМ 2
ISSUE 61. VOLUME 2

Видавничий дім
«Гельветика»
2023

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка
(протокол № 6 від 27.04.2023 р.)*

Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка / [редактори-упорядники М. Пантюк, А. Душний, В. Ільницький, І. Зимомя]. – Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2023. – Вип. 61. Том 2. – 320 с.

Видання розраховане на тих, хто цікавиться питаннями розвитку педагогіки вищої школи, а також філології, мистецтвознавства, історії.

Редакційна колегія:

Пантюк М.П. – головний редактор, доктор педагогічних наук, професор, проректор з наукової роботи (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Душний А.І.** – співредактор, кандидат педагогічних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Ільницький В.І.** – співредактор, доктор історичних наук, професор (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Дмитрив І.І.** – відповідальний секретар, кандидат філологічних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Андрєєв В.М.** – доктор історичних наук, професор (Київський університет імені Бориса Грінченка); **Батюк Т.В.** – кандидат історичних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Баукова А.Ю.** – кандидат історичних наук, доцент (Львівський національний університет імені Івана Франка); **Бермес І.Л.** – доктор мистецтвознавства, професор (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Гриценко Г.З.** – кандидат історичних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Галів М.Д.** – доктор педагогічних наук, професор (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Галик В.М.** – кандидат історичних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Гжесяк Ян** – доктор габлітований, надзвичайний професор кафедри (Державна вища професійна школа); **Дутчак В.Г.** – доктор мистецтвознавства, професор (Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника); **Засць В.М.** – кандидат мистецтвознавства, доцент (Національна музична академія України імені Петра Чайковського); **Зимомя І.М.** – доктор філологічних наук, професор (Ужгородський національний університет); **Іванишин П.В.** – доктор філологічних наук, професор (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Корсак Р.В.** – доктор історичних наук, професор (Ужгородський національний університет); **Кравчик М.О.** – кандидат філософських наук, доцент (Міжнародний гуманітарний університет); **Маршалек-Кава Джоанна** – доктор наук, доцент (Університет Миколая Коперника в Торуні, Торунь, Польща); **Масненко В.В.** – доктор історичних наук, професор (Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького); **Мафтин Н.В.** – доктор філологічних наук, професор (Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника); **Мацьків П.В.** – доктор філологічних наук, професор (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Медвідь О.В.** – кандидат історичних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Невмержицька О.В.** – доктор педагогічних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Оршанський Л.В.** – доктор педагогічних наук, професор (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Пауга М.В.** – кандидат педагогічних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Пантюк Т.І.** – доктор педагогічних наук, професор (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Петренко О.М.** – доктор історичних наук, професор (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Печарський А.Я.** – доктор філологічних наук, професор (Львівський національний університет імені Івана Франка); **Попп Р.П.** – кандидат історичних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Синкевич Н.Т.** – кандидат мистецтвознавства, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Сигник О.М.** – доктор історичних наук, професор (Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького); **Сташевська І.О.** – доктор педагогічних наук, професор (Харківська державна академія культури), заслужений діяч мистецтв України; **Сташевський А.Я.** – доктор мистецтвознавства, професор (Харківська державна академія культури), заслужений діяч мистецтв України; **Стецик Ю.О.** – доктор історичних наук, професор (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Стреначікова Марія** – доктор наук (doc. CSc., PhD.), (Академія мистецтв у Банській Бистриці); **Тельвак В.П.** – кандидат історичних наук, доцент (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Устименко-Косоріч О.А.** – кандидат мистецтвознавства, доктор педагогічних наук, професор (Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка); **Футала В.П.** – доктор історичних наук, професор (Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка); **Чик Д.Ч.** – доктор філологічних наук, доцент (Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія імені Тараса Шевченка); **Яворська Г.Х.** – доктор педагогічних наук, професор (Міжнародний гуманітарний університет); **Янишин Б.М.** – кандидат історичних наук, старший науковий співробітник (Інститут історії України НАН України); **Яремчук В.П.** – доктор історичних наук, професор (Національний університет «Острозька академія»).

Збірник індексується в міжнародній базі даних Index Copernicus International.

На підставі наказу Міністерства освіти і науки України № 6143 від 28.12.2019 р. (додаток 4) журнал внесений до Переліку наукових фахових видань України (категорія «Б») у галузі педагогічних наук (011 – Освітні, педагогічні науки, 012 – Дошкільна освіта, 013 – Початкова освіта, 014 – Середня освіта (за предметними спеціалізаціями), 015 – Професійна освіта (за спеціалізаціями), 016 – Спеціальна освіта).

На підставі наказу Міністерства освіти і науки України № 409 від 17.03.2020 р. (додаток 1) журнал внесений до Переліку наукових фахових видань України (категорія «Б») у галузі філологічних наук (035 – Філологія) та у галузі культури і мистецтва (022 – Дизайн, 023 – Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація, 024 – Хореографія, 025 – Музичне мистецтво, 026 – Сценічне мистецтво, 027 – Музеєзнавство, пам'яткознавство, 028 – Менеджмент соціокультурної діяльності).

На підставі наказу Міністерства освіти і науки України № 1290 від 30.11.2021 р. (додаток 3) журнал внесений до Переліку наукових фахових видань України (категорія «Б») у галузі історичних наук (032 – Історія та археологія).

Свідцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації «Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка» Серія КВ № 19906-9706Р від 14.05.2013 р.

Усі електронні версії статей збірника оприлюднюються на офіційному сайті видання
www.aphn-journal.in.ua

Редакційна колегія не обов'язково поділяє позицію, висловлену авторами у статтях, та не несе відповідальності за достовірність наведених даних та посилань.

Статті у виданні перевірені на наявність плагіату за допомогою програмного забезпечення StrikePlagiarism.com від польської компанії Plagiat.pl.

Засновник і видавець – Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, співзасновники Ільницький В.І., Душний А.І., Зимомя І.М.

Адреса редакції: Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, вул. Івана Франка, 24, м. Дрогобич, обл. Львівська, 82100. тел.: (03244) 1-04-74, факс: (03244) 3-81-11, e-mail: info@aphn-journal.in.ua

© Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, 2023

© Пантюк М.П., Душний А.І., Зимомя І.М., 2023

УДК 378

DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/61-2-32>**Юлія КЛОЧКОВА,***orcid.org/0000-0002-9323-4142*

старший викладач кафедри спеціальної освіти та психології

Комунального закладу вищої освіти

«Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія» Запорізької обласної ради

(Запоріжжя, Україна) *yuliya.tv@gmail.com*

ВИЗНАЧЕННЯ СТАНУ ЯКОСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ

У цій статті детально розглянуто особливості освітнього процесу у закладах вищої освіти. Зокрема, було проведено констатувальний етап дослідження, який включав експеримент з метою виявлення актуальності використання різних підходів до освітнього процесу. Для проведення експерименту був застосований інструментарій, який включав методи збору емпіричної інформації, такі як кількісні та якісні методи. Важливим аспектом дослідження є застосування різних методів збору та аналізу даних. Зокрема, кількісні методи дозволяють отримати об'єктивну статистичну інформацію про ефективність різних підходів до освітнього процесу, а якісні методи дозволяють детально проаналізувати індивідуальні особливості досліджуваних явищ.

Основний акцент у статті було зроблено на аналізі чотирьох основних підходів до освітнього процесу: об'єктивістський, релятивістський, компетентісний (концепція розвитку) та індивідуальний (особистісно-орієнтований). Кожен з цих підходів має свої переваги та недоліки, а отримані результати дослідження дозволили проаналізувати їх ефективність в різних умовах.

Також в статті були визначені два рівні проведення експерименту: провідний та фоновий. Обидва рівні проведення експерименту були важливими для досягнення цілей дослідження.

Отримані результати дослідження дають змогу зробити висновки про те, які підходи до освітнього процесу є більш ефективними в різних умовах, а також про те, які методи дослідження можуть бути найбільш корисними для вивчення даної проблеми. Важливим висновком дослідження є те, що кожен з підходів до освітнього процесу має свої переваги та недоліки, і вибір конкретного підходу залежить від багатьох факторів, таких як тип навчального закладу, культурні та історичні особливості, вікові та індивідуальні особливості студентів тощо.

Отримані результати можуть бути корисними для розробки та вдосконалення програм навчання, а також для визначення стратегій та методів підвищення якості вищої освіти.

Ключові слова: освітній процес, заклад вищої освіти, здобувачі вищої освіти, інклюзія.

Yuliia KLOCHKOVA,*orcid.org/0000-0002-9323-4142*

Senior Lecturer at the Department of Special Education and Psychology,

Municipal Institution of Higher Education

"Khortytsia National Educational and Rehabilitational Academy"

of Zaporizhzhia Regional Council

(Zaporizhzhia, Ukraine) *yuliya.tv@gmail.com*

DETERMINATION OF THE STATE OF THE QUALITY OF ENSURING THE EDUCATIONAL PROCESS OF HIGHER EDUCATION ACQUISITIONERS WITH SPECIAL NEEDS

This article examines in detail the peculiarities of the educational process in institutions of higher education. In particular, the ascertaining stage of the research was conducted, which included an experiment aimed at identifying the relevance of using different approaches to the educational process. A toolkit was used to conduct the experiment, which included methods of collecting empirical information, such as quantitative and qualitative methods. An important aspect of research is the application of various methods of data collection and analysis. In particular, quantitative methods make it possible to obtain objective statistical information about the effectiveness of various approaches to the educational process, and qualitative methods make it possible to analyze in detail the individual characteristics of the studied phenomena.

The main emphasis in the article was on the analysis of four main approaches to the educational process: objectivist, relativist, competent (concept of development) and individual (person-oriented). Each of these approaches has its advantages and disadvantages, and the obtained research results allowed us to analyze their effectiveness in different conditions.

.....
Валентина МАТЮШЕНКО-МАТВІЙЧУК
ДИВОВИЖНІСТЬ ТАЛАНТУ ТА ПЕДАГОГІЧНОЇ МАЙСТЕРНОСТІ
ГАЛИНИ СУХОРУКОВОЇ У ПРОСТОРИ УКРАЇНСЬКОГО ВОКАЛЬНОГО МИСТЕЦТВА
(ДО 100-РІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ).....103

Христина НАГОРНЯК, Ірина МАКСИМЛЮК
МИХАЙЛО СТАНКЕВИЧ ЯК НАУКОВИЙ КЕРІВНИК
ДИСЕРТАЦІЙНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ.....108

МОВОЗНАВСТВО. ЛІТЕРАТУРОЗНАВСТВО

Катерина КАЛИНИЧ, Алла САЖИНА
МЕТАЖАНРОВА МАТРИЦЯ УНІВЕРСИТЕТСЬКОГО РОМАНУ: ЗЕДІ СМІТ «ПРО КРАСУ».....115

Юлія КАРАЧУН, Вікторія БОЯН
АНГЛОМОВНИЙ ГУМОР ТА ОСОБЛИВОСТІ ЙОГО ПЕРЕКЛАДУ
УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ.....123

Юлія КАРАЧУН, Ольга ТРЕТЯК
АНГЛОМОВНИЙ ПОЛІТИЧНИЙ ТЕКСТ ЯК ІНСТРУМЕНТ СОЦІАЛЬНОЇ ВЛАДИ.....130

Інна КОЗИНЕЦЬ
ВІДОБРАЖЕННЯ ВІЙНИ У МОВІ КРИЗЬ ПРИЗМУ НЕОЛОГІЗМІВ.....135

Наталія КОЛОМІЄЦЬ, Наталя ЯРЕМЕНКО
ЖАНР СОНЕТУ В ЛІРИЦІ ДРУГОЇ ПОЛОВИНИ ХІХ СТОЛІТТЯ:
ТИПОЛОГІЯ ТА ПОЕТИКА.....141

Оксана КУНЦЬО
ГРАМАТИЧНА МОТИВАЦІЯ: ОГЛЯД КОГНІТИВНИХ ПІДХОДІВ ДО СИНТАКСИСУ.....146

Наталія ЛЕБЕДСВА, Валентина ТИМКОВА
ПРАГМАЛІНГВІСТИКА: ПРАГМАТИЧНА КОМПЕТЕНЦІЯ.....152

Тетяна МАСЛОВА, Людмила ВЛАСЮК
СПЕЦИФІКА ПЕРЕКЛАДУ АЛЮЗІЙ: ЛІНГВОКУЛЬТУРНИЙ АСПЕКТ.....158

Юлія МАСЛОВА
МОВНІ ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ ЕМОЦІЙ НА ПОЗНАЧЕННЯ ВОРОГА
В ГАЗЕТНОМУ ДИСКУРСІ УКРАЇНИ ВОЄННОГО ПЕРІОДУ 163

Лідія НАРІЖНА
ОСОБЛИВОСТІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ВНЗ.....170

Тетяна НАУМОВА, Людмила ПОНОМАРЬОВА
«ТІЛЬКИ ТУТ НЕ ТУЛА!» (МОВНІ ЗАСОБИ ВИРАЖЕННЯ ОПОЗИЦІЙНОЇ ПАРАДИГМИ
«МОСКОВІЯ – УКРАЇНА» В ПОВІСТІ І. НЕЧУЯ-ЛЕВИЦЬКОГО «ХМАРИ».....174

ПЕДАГОГІКА

Lyubov KARPETS, Iryna SOINA
MODERN VISION OF TEACHING FOREIGN LANGUAGES
USING MULTIMEDIA TECHNOLOGIES.....181

Тетяна КАЧАК, Христина КУЛЬЧАК
ІНФОГРАФІКА ЯК ЗАСІБ ВІЗУАЛІЗАЦІЇ ТА АНАЛІЗУ МОВНО-ЛІТЕРАТУРНОГО
МАТЕРІАЛУ В ПОЧАТКОВІЙ ШКОЛІ.....188

Юлія КЛОЧКОВА
ВИЗНАЧЕННЯ СТАНУ ЯКОСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ З ОСОБЛИВИМИ ПОТРЕБАМИ.....196

Катерина КОВАЛЬОВА, Лариса ДУДІКОВА, Алла КОНДРАТЮК
ВИКОРИСТАННЯ ДІЛОВИХ ІГОР НА ЗАНЯТТЯХ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ.....202

Ірина КОЗЛОВСЬКА, Оксана ЧОРНОПИСЬКА, Остап ЗАЯЦЬ
САКРАЛЬНА АРХІТЕКТУРА ЯК ЗАСІБ ДУХОВНОГО РОЗВИТКУ
ПІДРОСТАЮЧОГО ПОКОЛІННЯ УКРАЇНИ: КРАЄЗНАВЧИЙ ПІДХІД 208